

Saeima ir pieņēmusi un Valsts
prezidents izsludina šādu likumu:

Dzīvnieku barības aprites likums

I nodaļa Vispārīgie noteikumi

1.pants. Likumā ir lietoti šādi termini:

1) **barības sastāvdaļa** - neapstrādāts, svaigs vai konservēts augu vai dzīvnieku izcelsmes produkts, rūpnieciskās pārstrādes blakusprodukts vai organiska vai neorganiska viela ar vai bez piedevām, kuru izmanto dzīvnieku barošanai, dzīvnieku barības maisījumu gatavošanai vai kā premiksu papildvielu;

2) **barības maisījums** - barības sastāvdaļu maisījums, kas satur vai arī nesatur barības piedevas un ir paredzēts dzīvnieku barošanai kā pilnvērtīga barība vai papildbarība;

3) **pilnvērtīga barība** - barības maisījums, kura sastāvs apmierina dzīvnieka diennakts vajadzības pēc barības vielām atbilstoši tā sugai, vecumam, produktivitātei un fizioloģiskajam stāvoklim;

4) **papildbarība** - barības piedevu vai premiksu maisījums ar barības sastāvdaļām, kuru drīkst izmantot dzīvnieku barošanai tikai kopā ar citu barību un kura koncentrācija pilnvērtīgā barībā ir lielāka nekā 20 kilogrami tonnā;

5) **diētiskā barība** - pilnvērtīga barība vai papildbarība, kas apmierina specifiskas dzīvnieku vajadzības pēc atsevišķām barības vielām, ja dzīvniekiem ir īslaicīgi vai neatgriezeniski traucēti vielmaiņas un citi fizioloģiskie procesi;

6) **ārstnieciskais premikss** - veterinārās zāles, kas sagatavotas ārstnieciskās barības ražošanai;

7) **ārstnieciskā barība** - ārstniecisko premiksu un barības maisījums, kas sagatavots dzīvnieku barošanai un paredzēts ārstēšanai vai profilaksei;

8) **barības aprītē iesaistītā persona** - tiesību subjekts Eiropas Parlamenta un Padomes 2002.gada 28.janvāra regulas (EK) Nr.178/2002, ar ko paredz pārtikas aprites tiesību aktu vispārīgus principus un prasības, izveido Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestādi un paredz procedūras saistībā ar pārtikas nekaitīgumu, 3.panta 6.punktā minētās definīcijas izpratnē;

9) **barības aprītē iesaistītais uzņēmums** - tiesību subjekts Eiropas Parlamenta un Padomes 2002.gada 28.janvāra regulas (EK) Nr.178/2002, ar ko paredz pārtikas aprites tiesību aktu vispārīgus principus un prasības, izveido Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestādi un paredz procedūras saistībā ar pārtikas nekaitīgumu, 3.panta 5.punktā minētās definīcijas izpratnē.

2.pants. Likuma mērķis ir nodrošināt kvalitatīvas, cilvēku un dzīvnieku veselībai, dzīvībai un videi nekaitīgas dzīvnieku barības (turpmāk - barības) apriti.

II nodaļa Prasības barības aprītē iesaistītajām personām un uzņēmumiem

3.pants. (1) Eiropas Parlamenta un Padomes 2005.gada 12.janvāra regulā (EK) Nr.183/2005, ar ko paredz barības higiēnas prasības (dokuments attiecas uz EEZ), izņemot šīs regulas 9.panta 3.punktu, un Eiropas Parlamenta un Padomes 2004.gada 29.aprīļa regulā (EK) Nr.882/2004 par oficiālo kontroli, ko veic, lai nodrošinātu atbilstības pārbaudi saistībā ar dzīvnieku barības un pārtikas aprites tiesību aktiem un dzīvnieku veselības un labturības noteikumiem, noteiktās kompetentās iestādes funkcijas veic Pārtikas un veterinārais dienests.

(2) Eiropas Parlamenta un Padomes 2005.gada 12.janvāra regulā (EK) Nr.183/2005, ar ko paredz barības higiēnas prasības (dokuments attiecas uz EEZ), 9.panta 3.punktā noteiktās kompetentās iestādes funkcijas veic valsts aģentūra "Lauksaimniecības datu centrs".

(3) Barības aprītē iesaistītā uzņēmuma (turpmāk - uzņēmums) atzišanas un reģistrācijas kārtību nosaka

Ministru kabinets.

(4) Izdevumus, kas saistīti ar uzņēmuma atzīšanu, sedz barības aprītē iesaistītā persona Ministru kabineta noteiktajā kārtībā.

(5) Par uzņēmuma reģistrāciju maksājama valsts nodeva. Valsts nodevas apmēru un maksāšanas kārtību nosaka Ministru kabinets.

(6) Higiēnas prasības dzīvnieku barības primārajai ražošanai un tiešajām piegādēm mazos daudzumos nosaka Ministru kabinets.

4.pants. (1) Barības marķējumam jābūt labi redzamam, salasāmam un neizdzēšamam.

(2) Par barības marķējuma kvalitāti atbild tās ražotājs, izņemot gadījumu, kad barības iepakotājs vai izplatītājs ir pilnvarots mainīt produkta oriģinālo iepakojumu vai marķējumu. Šāda pilnvarojuma gadījumā par barības marķējuma kvalitāti atbild attiecīgi barības iepakotājs vai izplatītājs.

(3) Latvijā atļauts laist tirgū tikai Ministru kabineta noteiktajā kārtībā marķētu barību.

5.pants. (1) Barību laiž tirgū ražotāja oriģinālajā iepakojumā, izņemot gadījumus, kad mājas (istabas) dzīvnieku barības maisījumus pārdod no atvērta oriģinālā iepakojuma barības tirdzniecības vietās.

(2) Iepakojumu aizver tā, lai to nebūtu iespējams lietot atkārtoti.

(3) Prasības barības tirdzniecības vietai, kur pārdod mājas (istabas) dzīvnieku barības maisījumus no atvērta oriģinālā iepakojuma, kā arī šādu tirdzniecības vietu reģistrācijas kārtību nosaka Ministru kabinets.

6.pants. Barību drīkst laist tirgū neiekot, ja:

1) viens ražotājs barību pārdod otram ražotājam;

2) ražotājs barību piegādā uzņēmumam, kas veic tās iepakojšanu;

3) tie ir barības bloki, minerālsāļu briketes, nesadalītas saknes, graudi un to pārstrādes blakusprodukti, kā arī eļļas, cietes un cukura rūpniecības blakusprodukti, zāle un rupjā dzīvnieku barība.

7.pants. Barību var laist tirgū cisternā, ja:

1) ražotājs to piegādā galapatērētājam;

2) melasi saturošā papildbarībā nav vairāk par trim sastāvdaļām;

3) barība ir granulēta.

8.pants. Latvijā atļautās barības piedevas un bioproteīnus, uz kuriem neattiecas Eiropas Parlamenta un Padomes 2003.gada 22.septembra regula (EK) Nr.1831/2003 par dzīvnieku ēdināšanā lietotām piedevām (dokuments attiecas uz EEZ), kā arī to aprītes kārtību nosaka Ministru kabinets.

9.pants. Premiksus, kas satur augšanas stimulatorus un kokcidiostatus, atļauts izplatīt tikai atzītam uzņēmumam, kurā ražo barības maisījumus vai kurš tos izmanto kā galapatērētājs, izgatavojot barības maisījumu savas saimniecības vajadzībām.

10.pants. Ārstnieciskās barības un diētiskās barības aprītes kārtību nosaka Ministru kabinets.

11.pants. (1) Ārstniecisko barību ražo un laiž tirgū tikai pēc praktizējoša veterinārārsta rakstveida pieprasījuma.

(2) Ārstnieciskos premiksus atļauts izplatīt tikai atzītam uzņēmumam, kurā ražo ārstniecisko barību vai kurš tos izmanto kā galapatērētājs, gatavojot ārstniecisko barību savas saimniecības vajadzībām, vai arī licencētam veterināro zāļu ražošanas uzņēmumam.

12.pants. Par ārstnieciskās barības nekaitīgumu cilvēkiem, dzīvniekiem un videi savas kompetences ietvaros atbild:

- 1) praktizējošs veterinārārsts, kurš izraksta barības pieprasījumu;
- 2) barības ražotājs;
- 3) barības izplatītājs;
- 4) barības aprītē iesaistītā persona, kura ārstniecisko barību izgatavo un izmanto kā galapatērētājs savas saimniecības vajadzībām.

13.pants. (1) Diētiskā barība ir nekaitīga, nesatur veterinārās zāles un nodrošina to dzīvnieka specifisko vajadzību apmierināšanu, kurām tā paredzēta.

(2) Diētisko barību atļauts laist tirgū tikai ražotāja oriģinālajā iepakojumā.

14.pants. Barībā un barības sastāvdaļās aizliegtās vielas un barības nekaitīguma prasības nosaka Ministru kabinets.

15.pants. Barība atzīstama par nederīgu laišanai tirgū, ja uz to attiecināms vismaz viens no šajā pantā minētajiem nosacījumiem:

- 1) tā neatbilst nekaitīguma prasībām vai satur aizliegtās vai neatļautās vielas;
- 2) beidzies tās derīguma termiņš;
- 3) bojāts tās iepakojums;
- 4) tā ir bojāta, un tas konstatēts organoleptiski vai izmeklējot laboratorijā;
- 5) tās saturs neatbilst marķējumā norādītajam sastāvam un īpašībām;
- 6) tai nav normatīvajos aktos par barības marķēšanu noteikto pavaddokumentu;
- 7) tā neatbilst citām normatīvajos aktos par barības nekaitīgumu noteiktajām prasībām.

16.pants. (1) Laišanai tirgū nederīgu barību izņem no apgrozības, pārstrādā vai iznīcina.

(2) Barības aprītē iesaistītā persona, kuras valdījumā ir laišanai tirgū nederīga barība, sedz izdevumus, kas saistīti ar šādas barības kontroli, izņemšanu no apgrozības, pārstrādi vai iznīcināšanu.

III nodaļa

Barības importēšanas un eksportēšanas kārtība

17.pants. Barību importēt Latvijā un eksportēt no Latvijas drīkst barības aprītē iesaistītā persona, kuras uzņēmums ir atzīts vai reģistrēts Pārtikas un veterinārajā dienestā.

18.pants. Kārtību, kādā Pārtikas un veterinārais dienests kontrolē dzīvnieku barības kravas uz valsts robežas, brīvajās zonās, brīvajās un muitas noliktavās, nosaka Ministru kabinets.

IV nodaļa

Barības aprites valsts uzraudzība un kontrole

19.pants. Barības aprites valsts uzraudzību un kontroli veic Pārtikas un veterinārais dienests.

20.pants. (1) Pārtikas un veterinārais dienests nodrošina barības paraugu ņemšanu un analīzi.

(2) Dzīvnieku barības paraugu ņemšanas kārtību nosaka Ministru kabinets.

21.pants. Ministru kabinets nosaka:

- 1) kārtību, kādā piešķir references laboratorijas statusu laboratorijai, kura veic dzīvnieku barības laboratorisko kontroli, kā arī references laboratorijas akreditācijas kārtību, funkcijas un pienākumus;
- 2) ātrās reaģēšanas sistēmas darbību dzīvnieku barības aprītē.

V nodaļa

Uzņēmuma darbības apturēšanas un atjaunošanas kārtība

22.pants. Ja ir konstatēta neatbilstība barības apriti reglamentējošo normatīvo aktu prasībām, lēmumu par uzņēmuma darbības apturēšanu ir tiesīgs pieņemt Pārtikas un veterinārā dienesta valsts galvenais pārtikas un veterinārais inspektors, valsts vecākie veterinārie inspektori un valsts veterinārie inspektori (turpmāk - Pārtikas un veterinārā dienesta amatpersona).

23.pants. (1) Pārtikas un veterinārā dienesta amatpersonas pienākums ir rakstveidā brīdināt uzņēmumu par iespējamo tā darbības apturēšanu. Brīdinājumā norāda visus konstatētos barības apriti reglamentējošo normatīvo aktu pārkāpumus, sniedz ieteikumus un nosaka termiņu pārkāpumu novēršanai.

(2) Pārkāpuma novēršanas termiņu nosaka:

- 1) ņemot vērā neatbilstības faktiskās novēršanas iespējas, - no viena mēneša līdz trim mēnešiem;
- 2) ja neatbilstības novēršanai nepieciešama renovācija, - līdz vienam gadam;
- 3) ja neatbilstības novēršanai ir nepieciešama būvniecība, - līdz diviem gadiem.

24.pants. Ja noteiktajā termiņā nav novērsti visi brīdinājumā minētie pārkāpumi, Pārtikas un veterinārā dienesta amatpersona pieņem lēmumu par uzņēmuma darbības apturēšanu.

25.pants. Uzņēmuma darbības apturēšanu nodrošina par uzņēmuma darbību atbildīgā barības apritē iesaistītā persona.

26.pants. Uzņēmuma darbību bez iepriekšēja brīdinājuma drīkst apturēt, pieņemot rakstveida lēmumu, ja barības apriti reglamentējošos normatīvajos aktos minēto prasību pārkāpumu dēļ barībā var nonākt aizliegtas vai neatļautas vielas, slimību izraisītāji vai rodas draudi cilvēku un dzīvnieku veselībai vai dzīvībai.

27.pants. (1) Par normatīvo aktu pārkāpumu novēršanu par uzņēmuma darbību atbildīgā barības apritē iesaistītā persona rakstveidā ziņo Pārtikas un veterinārā dienesta attiecīgajai teritoriālajai struktūrvienībai. Pārtikas un veterinārā dienesta amatpersona piecu darbdienu laikā pēc paziņojuma saņemšanas pārbauda, vai tajā minētie pārkāpumi ir novērsti.

(2) Ja visi lēmumā par uzņēmuma darbības apturēšanu minētie normatīvo aktu pārkāpumi ir novērsti, Pārtikas un veterinārā dienesta amatpersona triju darbdienu laikā pēc pārbaudes veikšanas pieņem lēmumu par uzņēmuma darbības atjaunošanu.

(3) Ja visi lēmumā par uzņēmuma darbības apturēšanu minētie normatīvo aktu pārkāpumi nav novērsti, Pārtikas un veterinārā dienesta amatpersona sniedz atteikumu uzņēmuma darbības atjaunošanai.

28.pants. (1) Lēmumu par uzņēmuma darbības apturēšanu var apstrīdēt un pārsūdzēt Administratīvā procesa likumā noteiktajā kārtībā.

(2) Pārtikas un veterinārā dienesta amatpersonas lēmuma apstrīdēšana un pārsūdzēšana neaptur tā darbību.

Pārejas noteikumi

1. Ar šā likuma spēkā stāšanos spēku zaudē Dzīvnieku barības aprites likums (Latvijas Republikas Saeimas un Ministru Kabineta Ziņotājs, 2002, 21.nr.; 2004, 10.nr.; 2005, 11.nr.; 2006, 12.nr.).

2. Šā likuma 3.panta trešajā, ceturtajā, piektajā un sestajā daļā, 4.panta trešajā daļā, 5.panta trešajā daļā, 8., 10., 14., 18.pantā un 20.panta otrajā daļā minētos noteikumus Ministru kabinets izdod līdz 2009.gada 30.jūnijam.

3. Līdz attiecīgo Ministru kabineta noteikumu spēkā stāšanās dienai, bet ne ilgāk kā līdz 2009.gada 30.jūnijam ir piemērojami šādi Ministru kabineta noteikumi, ciktāl tie nav pretrunā ar šo likumu:

1) Ministru kabineta 2003.gada 4.novembra noteikumi Nr.626 "Dzīvnieku ārstnieciskās un diētiskās barības aprites kārtība";

2) Ministru kabineta 2004.gada 25.marta noteikumi Nr.166 "Dzīvnieku barības marķēšanas kārtība";

3) Ministru kabineta 2004.gada 6.aprīļa noteikumi Nr.237 "Noteikumi par dzīvnieku barībā un barības

sastāvdaļās aizliegtajām vielām un barības nekaitīguma prasībām”;

4) Ministru kabineta 2005.gada 24.maija noteikumi Nr.358 "Dzīvnieku barības paraugu ņemšanas kārtība”;

5) Ministru kabineta 2005.gada 31.maija noteikumi Nr.382 "Kārtība, kādā kontrolē dzīvnieku barības kravas uz valsts robežas, brīvajās zonās, brīvajās noliktavās un muitas noliktavās”;

6) Ministru kabineta 2007.gada 2.janvāra noteikumi Nr.7 "Noteikumi par prasībām tirdzniecības vietai, kur pārdod mājas (istabas) dzīvnieku barības maisījumus no atvērta oriģinālā iepakojuma, un šīs tirdzniecības vietas reģistrācijas kārtību”;

7) Ministru kabineta 2007.gada 14.augusta noteikumi Nr.557 "Dzīvnieku barības apritē iesaistīto objektu atzīšanas un reģistrācijas kārtība”.

Informatīva atsauce uz Eiropas Savienības direktīvām

Likumā iekļautas tiesību normas, kas izriet no:

1) Komisijas 1976.gada 1.marta direktīvas 76/371/EEK par Kopienas metodes noteikšanu lopbarības oficiālās pārbaudes paraugu ņemšanai;

2) Padomes 1979.gada 2.aprīļa direktīvas 79/373/EEK par barības maisījumu tirdzniecību;

3) Komisijas 1980.gada 2.maija direktīvas 80/511/EEK, kas noteiktos gadījumos atļauj barības maisījumu tirdzniecību nenoslēgtā iepakojumā vai konteineros;

4) Padomes 1982.gada 30.jūnija direktīvas 82/471/EEK par dažiem produktiem, ko izmanto dzīvnieku barībā;

5) Padomes 1996.gada 29.aprīļa direktīvas 96/25/EK par barības sastāvdaļu apriti, ar ko groza direktīvas 70/524/EEK, 74/63/EEK, 82/471/EEK un 93/74/EEK un atceļ direktīvu 77/101/EEK;

6) Komisijas 1998.gada 10.septembra direktīvas 98/68/EK, ar ko nosaka standarta dokumentu, kurš minēts Padomes direktīvas 95/53/EK 9.panta 1.punktā, un dažus noteikumus attiecībā uz pārbaudēm, ko veic, ievēdot Kopienā lopbarību no trešām valstīm;

7) Padomes 1999.gada 22.aprīļa direktīvas 1999/29/EK par dzīvnieku ēdināšanā nevēlamām vielām un produktiem;

8) Eiropas Parlamenta un Padomes 2001.gada 6.novembra direktīvas 2001/82/EK par Kopienas kodeksu, kas attiecas uz veterinārajām zālēm;

9) Eiropas Parlamenta un Padomes 2002.gada 7.maija direktīvas 2002/32/EK par nevēlamām vielām dzīvnieku barībā.

Likums Saeimā pieņemts 2008.gada 23.oktobrī.

Valsts prezidents

V.Zatlers

Rīgā 2008.gada 13.novembrī